

[Socialministeren]

Jeg er enig i de synspunkter, der dengang blev givet udtryk for, men jeg vil gerne tilføje nogle ord om problemstillingen vedrørende økonomisk kompensation til hjemmearbejdende ægtefæller, når de selv passer deres børn i stedet for at søge børnene optaget i en daginstitution.

Synspunktet er jo, at det offentlige herved opnår en besparelse ved, at der skal skaffes færre pladser i daginstitutioner. Jeg mener imidlertid, at problemstillingen bygger på en urigtig opfattelse af, hvad plads i en daginstitution indebærer.

Et daginstitutionsoophold er nemlig ikke bare tænkt som en ren og skær pasnings- og opbevaringsforanstaltning for børnene og er heller ikke tænkt som en erstatning for hjemmet med dets opdragende funktion.

Endelig vil jeg om kontanthjælp efter bistandsloven sige, at det er en grundforudsætning for at få udbetalt denne hjælp, at begge ægtefæller i tilstrækkelig grad har udnyttet deres arbejdsmuligheder for at skaffe det fornødne til familiens underhold. Der er således i almindelighed ikke mulighed for at yde hjælp, hvis den normalt udearbejdende for kortere eller længere tid er afskåret fra at påtage sig indtægtsgivende arbejde og den hjemmegående ikke på en eller anden måde godtgør, at vedkommende har udnyttet sine arbejdsmuligheder. Kun i de tilfælde, hvor den hjemmegående ægtefælle i længere tid ikke har haft arbejde uden for hjemmet, navnlig af hensyn til pasning af børn, kan det komme på tale at anse vedkommende for at have udnyttet sine arbejdsmuligheder, således at der kan ydes forbigående hjælp til familien.

Disse bestemmelser om, at begge ægtefæller skal have udnyttet deres arbejdsmuligheder, før der kan ydes kontanthjælp, er en konsekvens af ægtefællers gensidige forsørgelsespligt i forhold til det offentlige, og så længe de hidtidige principper for den private forsørgelsespligt ikke ændres på afgørende måde, er det næppe hensigtsmæssigt at modificere eller ophæve forsørgelsespligten mellem ægtefæller i forhold til det offentlige.

Efter denne gennemgang vil jeg gerne knytte nogle få kommentarer til det syn på kvindernes placering på arbejdsmarkedet, der efter min opfattelse kan ligge til grund for denne forespørgsel.

Vi har siden begyndelsen af 1950'erne set en næsten konstant stigning i kvindernes erhvervsfrekvens, mest markant for de gifte kvinder. Denne tilgang til arbejdsmarkedet har været en væsentlig forudsætning for den produktionsfremgang og velstandsudvikling, vi har oplevet i dette tidsrum. Beskæftigelses-situationen er beklageligvis i disse år af en sådan karakter, at det ikke for øjeblikket er muligt at skaffe arbejde til alle dem, der ønsker en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Det vil være velkendt, at regeringen gennem forskellige foranstaltninger bestræber sig på at løse de problemer, der opstår i forbindelse hermed. Men jeg finder det forkasteligt, hvis vi skal til at søge at løse beskæftigelsesproblemet gennem sådanne ændringer i den sociale lovgivning, at der tilbydes kvinderne en slags bonus for at holde sig væk fra arbejdsmarkedet eller for at forlade det.

Efter min opfattelse bør såvel kontantydelse som serviceydelser efter den sociale lovgivning derimod være udformet på en sådan måde, at de ikke medvirker til at forvride kvindernes frie valg af tilknytning til arbejdsmarkedet.

Nu kan jeg da godt forestille mig, at forespørgerne vil sige, at der naturligvis slet ikke ligger en sådan tankegang til grund for deres forespørgsel, men de kan næppe være uvidende om, at familiepolitiske initiativer af den karakter, som de må formodes at have i tankerne, næppe vil give anledning til, at det bliver mændene, der forlader arbejdsmarkedet. Det vil det eksisterende, traditionelle kønsrollemønster nok endnu en tid sørge for.

Men der indgår naturligvis også andre formål i den nævnte sociale lovgivning end en sikring af grundlaget for kvindernes beskæftigelsesmuligheder. Disse øvrige formål retter sig i første række mod at sikre rimelige opvækstbetingelser for børnene. Som tidligere anført både i denne og i andre sammenhænge i denne samling belyses disse problemstillinger af børnekommissionen. Formålet hermed er at skaffe folketinget og regeringen et forbedret beslutningsgrundlag omkring de ydelser og foranstaltninger, der kan medvirke til at fremme en sund og tryk opvækst for børnene.

Det familiepolitiske udvalg, der er et af de fire underudvalg under børnekommissionen, har specielt til opgave at vurdere børnefamiliernes behov for økonomiske og andre ydel-